

ที่ มท 0804.3/ **15476**

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. 10300

30 กันยายน 2548

เรื่อง การหรือการมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

- อ้างอิง 1. หนังสือจังหวัดพิจิตร ที่ มท 0851.4/17892 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547
2. หนังสือจังหวัดพิจิตร ที่ มท 0851.4/10868 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2548
3. หนังสือจังหวัดพิจิตร ที่ มท 0851.4/10888 ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2548

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 262/2547
2. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 283/2548
3. สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2547

ตามที่หรือเกี่ยวกับการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกรณีนายสันติ เสรีเศวตรรัตน์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีเมืองตะพานหิน มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลตะพานหิน กรณี นายสุทนต์ ประทุมโพธิ์เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังจิก อำเภอเมืองพิจิตร มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังจิก และกรณีนายวิเชียร งามล้ำวง และนางมาลี งามล้ำวง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสายคำโห้ อำเภอเมืองพิจิตร มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับ อบต.สายคำโห้ ซึ่งจังหวัดพิจิตรมีความเห็นว่า เมื่อบุคคลดังกล่าวข้างต้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสอบสวนและวินิจฉัยบุคคลดังกล่าวข้างต้นว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ อีกต่อไป จึงหารือว่าความเห็นของจังหวัดดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีความเห็นเรื่องเสร็จที่ 262/2547 เรื่อง การดำเนินกิจการของคณะเทศมนตรีภายหลังสมาชิกสภาเทศบาลลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (กรณีเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์) ว่า การลาออกของสมาชิกย่อมไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลทางกฎหมายที่กำหนดให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด นอกจากนั้น การที่สมาชิกผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียยังเป็นเหตุต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งด้วยเป็นเวลาห้าปีตามมาตรา 15 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ดังนั้น กรณีนี้เมื่อมีข้อสงสัยว่า สมาชิกภาพของบุคคลทั้งสองสิ้นสุดลงเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ จึงเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะวินิจฉัยตามมาตรา 19 (6) ประกอบกับ

/ มาตรา 19 ...

มาตรา 19 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ต่อไปจนเป็นที่ยุติ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 283/2548 เรื่อง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีสรุปได้ว่า หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในระหว่างที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งอยู่มีเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกิดขึ้น แม้ว่าต่อมาสมาชิกผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ต้องถือว่าผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว โดยหากมีข้อสงสัยผู้ว่าราชการจังหวัดก็สามารถที่จะสอบสวนและวินิจฉัย เพื่อให้ได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียจริงหรือไม่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีผู้ใดได้ร้องเรียนไว้แล้วหรือไม่ และผู้นั้นจะยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหรือพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออกหรือครบวาระการดำรงตำแหน่งไปก่อนที่จะมีการสอบสวนในเรื่องนี้ก็ตาม หากสอบสวนได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ผู้นั้นย่อมสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่มิเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ในกรณีนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร นายอำเภอเมืองพิจิตร และนายอำเภอโพธิ์ประทับช้าง ยังคงมีอำนาจที่จะดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยการเป็นผู้มีส่วนได้เสียต่อไปจนเป็นที่ยุติ

อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองสูงสุดได้เคยมีคำพิพากษาตามคำร้องที่ 579/2547 คำสั่งที่ 964/2547 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2547 โดยวางแนวทางไว้ว่า สมาชิกสภาเทศบาลคนใดได้พ้นจากตำแหน่งไปเนื่องจากเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียก่อนวันที่พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ (มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2546) การพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเหตุดังกล่าวก็ไม่มีผลทำให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตามมาตรา 15 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 เพราะสมาชิกภาพของบุคคลดังกล่าวผู้นั้นสิ้นสุดไปก่อนวันที่บทบัญญัติในมาตรา 15 วรรคสอง ใช้บังคับ ดังนั้น ผู้มีอำนาจวินิจฉัยในเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกรณีการเป็นผู้มีส่วนได้เสียควรที่จะได้นำแนวทางคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวข้างต้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรัชชัย พิกองกูร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

เรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการของคณะเทศมนตรีภายหลังสมาชิกสภาเทศบาล
ลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสีย
ของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๔/๗๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลและกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นที่ ๑ คณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร ได้ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีนายดุสิต ธุระหาญ นายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเหนือคลองต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๕ แต่นายดุสิตฯ ได้อนุมัติฎีกาเบิกจ่ายโครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายเทศบาล ๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ จึงมีปัญหว่า นายดุสิตฯ ซึ่งรักษาการในตำแหน่งจะดำเนินการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้หรือไม่ อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า แม้นายดุสิตฯ จะลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเหนือคลอง ซึ่งโดยมาตรา ๑๙ (๓) มาตรา ๔๖ (๑) และมาตรา ๔๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ จะมีผลให้คณะเทศมนตรีเทศบาลตำบลเหนือคลองสิ้นสุดลงทั้งคณะก็ตาม แต่โดยผลของมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นายดุสิตฯ ยังคงต้องรักษาการในตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จึงต้องดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีเทศบาลตำบลเหนือคลองใหม่

ประเด็นที่ ๒ การมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

๒.๑ จังหวัดอุดรธานีได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายสุนันท์ สีหลักษณ์ และนายไพฑูรย์ ปัญญาสงค์ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์ เนื่องจากบริษัทสีหลักษณ์ จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัดบรมมาสน์คำไม้ มีนายสุนันท์ฯ เป็นกรรมการและหุ้นส่วนผู้จัดการ และบริษัทแพนปิโตรเลียม จำกัด มีนายไพฑูรย์ฯ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๙๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เป็นกรรมการ ได้ทำสัญญากับเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์หลายฉบับ ในขณะที่จังหวัดกำลังดำเนินการสอบสวน บุคคลทั้งสองได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามลำดับ จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้วเห็นว่า หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลทั้งสองมีส่วนได้เสีย ย่อมมีผลให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น เมื่อบุคคลทั้งสองลาออกจากตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์จึงไม่ต้องวินิจฉัยสมาชิกภาพของบุคคลทั้งสองอีก จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดอุดรดิตถ์ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ยังคงต้องสอบสวนและวินิจฉัยการกระทำของนายสุนันท์ฯ และนายไพฑูรย์ฯ ว่ามีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ อย่างไร แม้บุคคลทั้งสองจะลาออกจากตำแหน่งแล้วก็ตาม

๒.๒ จังหวัดอุดรดิตถ์ได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายโชติ ปันวงศ์ก่อ อดีตประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย อำเภอพิชัย เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดรดิตถ์โชติจินดา มีนายโชติฯ เป็นหุ้นส่วน ได้ทำสัญญาก่อสร้างถนนกับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่อมาวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ นายโชติฯ สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย และได้รับเลือกตั้งวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อมาในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ นายโชติฯ ได้ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว ทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๗ ตริ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๖ นายอำเภอพิชัยได้วินิจฉัยว่านายโชติฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จึงทำให้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งและทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง จังหวัดอุดรดิตถ์จึงขอหารือว่าสมาชิกภาพของนายโชติฯ สิ้นสุดลงเมื่อใด และการที่นายอำเภอพิชัยวินิจฉัยให้นายโชติฯ พ้นจากสมาชิกภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจะเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งและค่าตอบแทนระหว่างดำรงตำแหน่งได้หรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยของนายโชติฯ สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่นายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย ตามคำวินิจฉัยของนายอำเภอพิชัย สำหรับประเด็นการเรียกค่าสินไหมทดแทนในการเลือกตั้งนั้น ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกำหนดให้สมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ลาออกจากตำแหน่งหรือสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียต้องชดเชยค่าเสียหายดังกล่าว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ และประเด็นการเรียกค่าตอบแทนในระหว่างดำรงตำแหน่งคืบนั้น เมื่อนายอำเภอพิชัยได้วินิจฉัยให้นายโชติฯ สิ้นสุดสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๒๓

มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตั้งแต่วันดังกล่าวจนถึงวันที่ลาออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ อ้อยจึงเรียกเงินดังกล่าวคืนได้

๒.๓ จังหวัดแพร่ได้รับหนังสือร้องเรียนว่า นายโชคชัย พนมขวัญ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลเมืองแพร่ เนื่องจากบริษัท รัตนบรรจง จำกัด มีนายโชคชัยฯ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามและมีหุ้นในบริษัท ได้ทำสัญญากับเทศบาลเมืองแพร่ ต่อมานายโชคชัยฯ ได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ จังหวัดแพร่พิจารณาแล้วเห็นว่า การลาออกของนายโชคชัยฯ ทำให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง จึงไม่มีเหตุที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่จะต้องวินิจฉัยสมาชิกภาพของนายโชคชัยฯ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดแพร่ถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า นายโชคชัยฯ พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่เพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ อันเป็นวันที่บริษัท รัตนบรรจง จำกัด ซึ่งมีนายโชคชัยฯ เป็นผู้ถือหุ้น ได้รับจ้างเหมาทำอาหารให้กับเทศบาลเมืองแพร่ ต่อมาเมื่อสภาเทศบาลเมืองแพร่จะครบวาระในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ และกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งระหว่างวันที่ ๒๖-๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ นายโชคชัยฯ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง จึงต้องห้ามไม่ให้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

๒.๔ จังหวัดหนองบัวลำภูได้รับข้อร้องเรียนว่า นายทองหลั่น เกษทองมา นายกเทศมนตรีตำบลนากลาง เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลนากลาง เนื่องจากปั้มน้ำมันเกษทองมาบริการ มีนายทองหลั่นฯ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ทำสัญญาจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ โดยมีนางจันทร์สุตา เกษทองมา บุตรสะไก้ เป็นผู้รับมอบอำนาจ และกำหนดส่งมอบน้ำมันเชื้อเพลิงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันที่นายทองหลั่นฯ ได้รับเลือกตั้ง ต่อมาวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทองหลั่นฯ ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกเทศมนตรี และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ได้จัดทะเบียนยกเลิกประกอบพาณิชย์กิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและแจ้งเลิกประกอบกิจการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

จังหวัดหนองบัวลำภูได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า เทศบาลตำบลนากลางได้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากปั้มน้ำมันเกษทองมาบริการตามใบสั่งซื้อ/จ้าง เลขที่ ๒๗๑/๒๕๔๕ และเลขที่ -/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ โดยนายทวีศักดิ์ จันทะศรี นายกเทศมนตรีตำบลนากลางในขณะนั้น เป็นผู้สั่งซื้อ กำหนดส่งมอบภายใน ๑๔ วัน เทศบาลตำบลนากลางได้ตรวจรับพัสดุเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ นายทองหลั่นฯ ในฐานะนายกเทศมนตรีได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่นางจันทร์สุตาฯ ตามใบสั่งซื้อ/จ้างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า นายทองหลั่นฯ ขาดเจตนากระทำการอัน

ต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ เนื่องจากการดำเนินการตามที่เทศบาลตำบลนากลางได้สั่งซื้อไว้ก่อนที่นายทองหลั่นฯ จะได้รับเลือกตั้ง ประกอบกับตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา ปิมน้ำมันเกษตรทองมาบริการก็ไม่ได้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางอีกแต่อย่างใด จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดหนองบัวลำภูถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายทวีศักดิ์ จันทะศรี นายกเทศมนตรีตำบลนากลางในขณะนั้น ได้สั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากปิมน้ำมันเกษตรทองมาบริการ ซึ่งมีนายทองหลั่นฯ เป็นผู้จดทะเบียนจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และกำหนดส่งมอบวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ อันเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง แต่เนื่องจากในวันดังกล่าวเทศบาลยังไม่ได้ประกาศผลการนับคะแนน ประกอบกับเป็นการเบิกจ่ายเงินตามอำนาจหน้าที่และข้อผูกพันในสัญญา ดังนั้นจึงไม่ถือว่านายทองหลั่นฯ อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจบริหารงานเทศบาลแสวงหาประโยชน์จากสัญญา และกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ

เนื่องจากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายและยังไม่เคยมีแนวปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เห็นว่า เมื่อมาตรา ๔๕ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้เทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง แต่เพื่อการบริหารงานและการบริการสาธารณะของเทศบาลที่ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในวรรคสองของมาตรา ๔๕ นี้ จึงได้บัญญัติให้คณะเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุดังกล่าวต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ สำหรับกรณีนี้เมื่อนายดุสิตฯ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ย่อมมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภา

^๑มาตรา ๔๕ เทศมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง หรือคณะเทศมนตรีลาออก หรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่เทศมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๔) หรือ (๕) คณะเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ฯลฯ

ฯลฯ

เทศบาลตำบลเหนือคลองสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และเป็นผลให้พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตามมาตรา ๔๖ (๑)^๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ อันทำให้คณะเทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยตามมาตรา ๔๕(๕)^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ด้วยผลของมาตรา ๔๕ วรรคสอง^๕ คณะเทศมนตรีชุดดังกล่าวจึงคงต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ ดังนั้น นายดุสิตา ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลเหนือคลอง จึงทำการอนุมัติฎีกาเบิกจ่ายโครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายเทศบาล ๔ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ ได้

ประเด็นที่ ๒ กรณีการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นดังนี้

๒.๑ กรณีของนายสุนันท์ฯ และนายไพฑูรย์ฯ แม้จะยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์แล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนนั้นต้องยุติลงด้วย เพราะเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่า สมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสีย ย่อมทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าว โดยผู้ว่าราชการจังหวัดไม่จำเป็นต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก และการลาออกของสมาชิกย่อมไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลทางกฎหมายที่กำหนดให้สมาชิกผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด นอกจากนั้น การที่สมาชิกผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ยังเป็นเหตุต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งด้วยเป็นเวลาห้าปี ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง^๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

^๒มาตรา ๑๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ

๑.ลา ๒.ลา

(๓) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.ลา ๒.ลา

^๓มาตรา ๔๖ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว ความเป็นเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล

๑.ลา ๒.ลา

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖มาตรา ๑๕ ๑.ลา ๒.ลา

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขาธิการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

๒๕๔๒ ในกรณีนี้เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ เป็นวันที่นายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งจึงต้องถือว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยของนายโชติฯ สิ้นสุดลงในวันดังกล่าว เป็นต้นไป คำสั่งของนายอำเภอพิชัยจึงเป็นอันถูกต้องแล้ว

สำหรับประเด็นการเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งนั้น เมื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยเป็นการเลือกตั้งก่อนที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับ ซึ่งตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม^{๙๙} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และตามมาตรา ๒๕^{๑๐๐} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม ดังนั้น การเลือกตั้งกรณีนี้จึงต้องใช้กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อกฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้ที่ไม่ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือสิ้นสุดสมาชิกภาพเนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียต้องชดใช้ค่าเสียหายในการดำเนินการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแต่อย่างใด ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนในการดำเนินการเลือกตั้งจากนายโชติฯ ในกรณีดังกล่าวได้

สำหรับกรณีการเรียกค่าตอบแทนในระหว่างดำรงตำแหน่งของนายโชติฯ นั้น แม้ นายโชติฯ จะขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งตั้งแต่แรก แต่เมื่อนายโชติฯ ได้รับเลือกตั้งและปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยมาโดยตลอด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกค่าตอบแทนคืนได้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อยจึงไม่สามารถเรียกค่าตอบแทนดังกล่าวคืน

^{๙๙}มาตรา ๔๕ ๓๑

๓๑

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓๑

๓๑

^{๑๐๐}มาตรา ๒๕ ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม ทั้งนี้ให้อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ และยกเว้นไม่ต้องเรียกเก็บเงินประกันการสมัคร

๓๑

๓๑

๒.๓ กรณีของนายโชคชัยฯ แม้จะลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่จะได้วินิจฉัย ก็หาไม่ผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ไม่มีอำนาจวินิจฉัยไม่ กรณีนี้จึงมีความเห็นเช่นเดียวกับข้อ ๒.๑

๒.๔ กรณีของนายทองหลั่นฯ แม้ว่าสัญญาจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปั๊มน้ำมันเกษตรทองมาบริการ ระหว่างนางจันทร์สุดาฯ ผู้รับมอบอำนาจจากนายทองหลั่นฯ กับเทศบาลตำบลนากลางได้ทำไว้ก่อนที่นายทองหลั่นฯ จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง คือในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ก็ตาม แต่เมื่อในวันกำหนดส่งมอบน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่ได้ทำสัญญาไว้นั้น เป็นวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับวันที่นายทองหลั่นฯ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง ซึ่งตามกฎหมายกำหนดให้วันดังกล่าวเป็นวันเริ่มต้นของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล จึงมีผลให้นายทองหลั่นฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลตำบลนากลาง แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา ปั๊มน้ำมันเกษตรทองมาบริการมิได้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เทศบาลตำบลนากลางอีกแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๑๘ ทวิ^{๑๑} ประกอบกับมาตรา ๑๙ (๖)^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันมิให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้ามามีส่วนได้เสียกับเทศบาลที่ตนเข้ามาดำรงตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายทองหลั่นฯ มีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ได้ทำไว้กับเทศบาลตำบลนากลาง ซึ่งเป็นกรณีกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ (๖) ประกอบกับมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่มีผลให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่มิเหตุดังกล่าวเป็นต้นไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๗

^{๑๑}มาตรา ๑๘ ทวิ สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

เรื่องเสรีจที่ ๒๘๓/๒๕๔๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี
(กรณีนางบังอร วิลาวลย์)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๐๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีสิ้นสุดลง เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาการปกครองส่วนจังหวัด โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นายสมาน ภูมิภานุจนะ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีขอให้ตรวจสอบสมาชิกภาพของนางบังอร วิลาวลย์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาการปกครองส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตสัมปทานการดูดทราย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ แต่เนื่องจากนางบังอรฯ ได้พ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีและพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ไปแล้ว จังหวัดปราจีนบุรีจึงได้มีหนังสือแจ้งนายสมานฯ ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีของนางบังอรฯ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๑๑ (๕) และมาตรา ๓๖ (๔) และไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ เนื่องจากนางบังอรฯ ได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะถึงคราวออกตามวาระตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แล้ว

๒) จังหวัดปราจีนบุรีได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและปลัดกระทรวงมหาดไทย หารือว่าความเห็นที่ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีไม่มีอำนาจวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีของนางบังอรฯ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

๓) กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่า ในเรื่องทำนองเดียวกันนั้น ได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ วินิจฉัยว่าการยื่นหนังสือลาออกมีผลทำให้สมาชิกภาพของผู้ยื่น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หนังสือลาออกสิ้นสุดลง ทำให้เหตุแห่งการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นสิ้นสุดลงเช่นกัน ศาลปกครองชั้นต้นจึงไม่ต้องบังคับคดี ซึ่งไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามเรื่องเสรีที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ ที่ว่า แม้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์จะได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์แล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้การสอบสวนนั้นต้องยุติลงด้วย เพราะเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่า สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียย่อมทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มีส่วนได้เสียดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดควรที่จะถือปฏิบัติตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด

๔) หากคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องทำการสอบสวนและวินิจฉัยต่อไปจนกว่าจะได้ข้อยุติ แม้ว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตามกระทรวงมหาดไทยขอหารือเพิ่มเติมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้หรือไม่ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า การเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาสัมปทานการดูดทรายของนางบังอรฯ ที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีได้เกิดขึ้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งในขณะนั้นบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับอยู่ ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีจึงมีอำนาจที่จะสอบสวนและเสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๑๑ (๕)

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นางบังอรฯ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีได้ แต่เมื่อนางบังอรฯ ได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีแล้วตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เช่นนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะสามารถสั่งให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่มูลเหตุแห่งการเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกิดขึ้นได้หรือไม่ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถสั่งย้อนหลังให้นางบังอรฯ ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นสัญญาสัมปทานการดูดทรายได้

เนื่องจากประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีแนวทางการวินิจฉัย และเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงขอหารือว่าความเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดปราจีนบุรี) และผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีแล้ว แต่เนื่องจากข้อหารือดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่สมควรวางแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องชัดเจน ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นสุดสมาชิกภาพไปก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้วินิจฉัย ประกอบกับได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นสมควรเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่จะต้องมีการพิจารณาโดยรอบคอบ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป ประกอบกับเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑^๑ ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ (๕)^๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ โดยได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมใน

^๑ ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรีบด่วน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการกฤษฎีกาเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนใดคนหนึ่งซึ่งมาประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒ มาตรา ๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อ

๑.ลา

๒.ลา

(๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ

๓.ลา

๔.ลา

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

๕.ลา

๖.ลา

สัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ ก็โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่จะต้องสิ้นสุดการเป็นสมาชิกภาพลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๑ (๕)^๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ก่อนที่จะมีการแก้ไขดังกล่าว ที่กำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะเหตุมีส่วนได้เสีย ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนแล้วเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง ดังนั้น โดยเจตนารมณ์ของการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ตนเป็นสมาชิก ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ นี้ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในระหว่างที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งอยู่มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น แม้ว่าต่อมาสมาชิกผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ต้องถือว่าผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว โดยหากมีข้อสงสัยผู้ว่าราชการจังหวัดก็สามารถที่จะสอบสวนและวินิจฉัย เพื่อให้ได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียจริงหรือไม่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีผู้ใดได้ร้องเรียนไว้แล้วหรือไม่ และผู้นั้นจะยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหรือพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออก หรือครบวาระการดำรงตำแหน่งไปก่อนที่จะมีการสอบสวนในเรื่องนี้ก็ตาม หากสอบสวนได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ผู้นั้นย่อมสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่มีเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับกรณีของนางบังอร วิลาวลัย ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๓ จนถึงกำหนดครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นั้น ได้มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าในระหว่างที่นางบังอรฯ เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดูดทรายในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งในระหว่างเวลาที่ได้รับอนุญาต พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ กรณีจึงต้องนำความ

^๓ มาตรา ๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมสิ้นสุดลง เมื่อ

๑. ลา

๒. ลา

(๕) รัฐมนตรีสั่งให้ออกเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาสัมปทานที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

๓. ลา

๔. ลา

ในมาตรา ๑๑ (๕)^๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาใช้บังคับกับการพิจารณาว่าสมาชิกภาพของนางบังอรฯ สิ้นสุดลงหรือไม่ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่านางบังอรฯ ได้สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีไปแล้วเพราะครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ก็ตาม แต่ด้วยผลของมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังกล่าว เมื่อได้มีผู้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีให้ตรวจสอบสมาชิกภาพของนางบังอรฯ ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรีก็ยังคงมีอำนาจที่จะดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงว่านางบังอรฯ เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามที่กฎหมายห้ามไว้หรือไม่ ซึ่งถ้าได้ความจริงว่านางบังอรฯ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีในขณะนั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมทำให้นางบังอรฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งไปเองโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ (๕) ดังกล่าวใช้บังคับ

อนึ่ง ในการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ยังมิได้กล่าวถึงปัญหาที่ว่า กรณีของนางบังอรฯ จะถือได้หรือไม่ว่าเป็นการมีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี โดยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดูดทรายในเขตจังหวัดปราจีนบุรีหรือไม่ แต่อย่างใด

สำหรับกรณีที่คำสั่งศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการสอบสวนและวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น เห็นว่า คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ นั้น เป็นกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาตามคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากสมาชิกภาพเนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แม้ข้อเท็จจริงต่อมาสมาชิกสภาเทศบาลผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือลาออกจากสมาชิกสภาเทศบาลภายหลังจากที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษา ซึ่งมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงและมีผลทำให้เหตุแห่งการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นสิ้นสุดลงเช่นกัน ศาลปกครองชั้นต้นจึงไม่ต้องบังคับคดีให้ ศาลปกครองสูงสุดจึงยกคำร้องของผู้ฟ้องคดีนั้น สำหรับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗^๕ นั้น เป็นกรณีที่ได้อำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินกิจการของคณะเทศมนตรี ภายหลังสมาชิกสภาเทศบาลลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๙๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗)

จังหวัดในการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีสมาชิกสภาเทศบาลผู้มีส่วนได้เสียกับเทศบาลที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่นั้นซึ่งจะมีผลให้พ้นจากตำแหน่งทันทีนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว โดยมีความเห็นว่าเป็นว่าถึงแม้ต่อมาสมาชิกสภาเทศบาลจะได้พ้นจากตำแหน่งไปเพราะเหตุใดก็ตาม หากมีผู้ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยผลของกฎหมายก็ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะสั่งสอบสวนและวินิจฉัยว่าผู้นั้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งกัน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๘

คำร้องที่ ๕๗๙/๒๕๕๗

คำสั่งที่ ๙๖๔/๒๕๕๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓๐ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง { นายชัยวัฒน์ สุภอรรถพานิช ที่ ๑ ผู้ฟ้องคดี
 นายประเสริฐ ภาวสุทธิกุล ที่ ๒
 ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ
 ล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งในคดีหมายเลขดำที่ ๔๔๒/๒๕๕๕
 หมายเลขแดงที่ ๒๑๔๓/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวน
 และมีคำวินิจฉัยล่าช้าเกินสมควร กรณีนายเกียรติชัย ติรณศักดิ์กุล นายเสกสรรค์
 สุวรรณวัฒนา และนายสมชาย สุธรรมรัตน์บตี สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชร
 กระทำการอันต้องห้าม ตามมาตรา ๑๘ ทวิ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล
 สิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม
 โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี

/สั่งให้...

สั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรผู้กระทำความผิดพ้นจากการเป็นสมาชิกของสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรตามมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๒ นับตั้งแต่วันที่ศาลปกครองพิพากษา และให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรของนายเกียรติชัย กับพวกรวม ๓ คน ตามอำนาจหน้าที่ภายในกำหนด ๒๐ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษา ส่วนคำขออื่นให้ยกเสีย

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืน เป็นคดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๖/๒๕๕๖

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองชั้นต้นออกคำสั่งบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในการวินิจฉัยคดีให้เป็นที่ยึดตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยให้มีผลบังคับนับแต่วันที่มีส่วนได้เสียเป็นต้นไป

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงว่า นายเกียรติชัยกับพวกรวม ๓ คน ได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรต่อผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ ก่อนที่ศาลปกครองชั้นต้นจะได้อ่านคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ๑ วัน ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรดังกล่าวสิ้นสุดลง โดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจใช้อำนาจวินิจฉัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตามมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยเทียบเคียงกับหนังสือกรรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/๓๐๑๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๓/๒๕๕๖ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๕๗

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่านายเกียรติชัยกับพวกรวม ๓ คน จะได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรเป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่เหตุให้อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในการสอบสวนและวินิจฉัยตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง

/สิ้นสุด...

สิ้นสุดลงไปด้วย เพราะอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน เพื่อให้ได้ความจริงตามมาตรา ๑๘ ทวิ หรือไม่ อย่างไร อันอาจจะเป็นเหตุต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น การลาออกของนายเกียรติชัย กับพวกรวม ๓ คน จึงไม่เป็นเหตุให้หมดความจำเป็นที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด สำหรับคำสั่งศาลปกครองที่ ๕๔๓/๒๕๔๖ และที่ ๔๗/๒๕๔๗ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้าง ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ จึงมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๖/๒๕๔๖ โดยพลัน

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษาว่า นายเกียรติชัย กับพวกรวม ๓ คน ได้ยื่นหนังสือลาออกจากสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ย่อมทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าวสิ้นสุดลงทันทีโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจใช้อำนาจวินิจฉัยเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๓/๒๕๔๖ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗/๒๕๔๗ เป็นเรื่องการพิจารณากรณีสมาชิกสภาเทศบาลถูกกล่าวหาว่ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือโดยทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือไม่ กิจกรรมที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำจึงเป็นข้อเท็จจริงที่เหมือนกันกับคดีนี้ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าบทบัญญัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ซึ่งรับรองสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ จึงขออุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ส่งความเห็นข้างต้นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ขอทูลเกล้าฯ ถวายบังคมคดีนี้ จนกว่าศาลจะมีคำสั่ง คำร้องอุทธรณ์ และขอแถลงคดีด้วยวาจา

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามคำร้องอุทธรณ์ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๖/๒๕๔๖ หรือไม่ เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๘ ทวิ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒ กำหนดข้อห้าม และลักษณะการกระทำของสมาชิกสภาเทศบาลอันเป็นการต้องห้ามไว้ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) และ (๖) ว่า (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (๕) ขาดประชุม สภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร และ (๖) ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่ เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบไว้ในมาตรา ๑๘ วรรคสอง ว่า ในกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยโดยเร็ว ซึ่งมาตรการการบังคับทางกฎหมายในกรณีที่สมาชิก สภาเทศบาลกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามในกรณีดังกล่าวได้บัญญัติ ไว้ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่งว่า ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของผู้นั้นสิ้นสุดลง จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ศาลเห็นว่า มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดมาตรการการบังคับให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล สิ้นสุดลงในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) หรือ (๖) เช่นเดียวกับกรณีการลาออก ตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๓) เมื่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ศาลใช้ขณะพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้การพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการ ที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง หรือกำหนดมาตรการการบังคับทางกฎหมายเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แต่อย่างใด ดังนั้น การที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ด้วยเหตุลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และด้วยเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือ ทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นกรณีการพ้นจาก สมาชิกภาพตามที่มาตรการการบังคับทางกฎหมายกำหนดไว้เหมือนกัน ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงไม่อาจสอบสวนและวินิจฉัยให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพได้อีก

/สำหรับ...

สำหรับคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวน และวินิจฉัยการขาดคุณสมบัติของนายเกียรติชัย นายเสกสรรค์ และนายสมชาย สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรล่าช้าเกินสมควร ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีสั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่ถูกผู้ถูกฟ้องคดีสอบสวนดังกล่าวพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่ถูกสอบสวนได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรต่อผู้ถูกฟ้องคดีแล้วเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายแล้วตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง จึงทำให้เหตุแห่งการฟ้องคดีอันเกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีสอบสวน และวินิจฉัยเรื่องการขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรล่าช้าเกินสมควรเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยให้สมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากสมาชิกภาพหมดสิ้นไปแล้ว ศาลจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดค่าบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยกรณีดังกล่าว ดังนั้น แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่ถูกผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการสอบสวนดังกล่าว เพราะมีกรณีสงสัยว่ากระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทวิ ก็ตาม แต่การวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่มีผลทำให้บุคคลดังกล่าวมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ เพราะสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่ถูกผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการสอบสวนดังกล่าวพ้นจากสมาชิกภาพ เนื่องจากได้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ แล้ว จึงมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดไปก่อนวันที่บทบัญญัติในมาตรา ๑๔ วรรคสอง ใช้บังคับ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงและให้มีคำสั่งให้นายเกียรติชัย นายเสกสรรค์และนายสมชาย พ้นจากสมาชิกภาพอีก กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ วรรคสอง มาใช้บังคับกับกรณีของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่ผู้ถูกฟ้องคดีสอบสวนได้ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังขึ้น

/ในประเด็น...

ในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์โต้แย้งว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น เมื่อศาลมิได้ใช้บทบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดีนี้ และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงไม่อาจส่งความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ด้วยเหตุผลดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น ศาลจึงไม่วินิจฉัยคำขอทุเลาการบังคับคดีและคำขอแถลงด้วยวาจา

จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษา คำขออื่นให้ยก

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายธงชัย ลำดับวงศ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายเกษม กมลสัตย์ธรรม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสงศักดิ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ขวลิตรำรง

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่ย่าน ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

ธนวรรณ : ผู้พิมพ์

นิพนธ์ : ผู้ตรวจ